

**UCHWAŁA NR LXVI/ 386 /24
RADY GMINY CIECHANÓW**

z dnia 31 stycznia 2024 r.

w sprawie przyjęcia „Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na lata 2024-2026”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2023 r. poz. 40 z późn.zm.)), art. 4¹ ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151) , art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 172 z późn.zm.) w związku z art. 21 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r. poz. 1718) uchwała się, co następuje :

§ 1.

1. Przyjmuje się „Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na lata 2024-2026”, zwany dalej „gminnym programem”, w brzmieniu załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Ciechanów.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2024 r. i podlega ogłoszeniu.

Przewodniczący Rady Gminy
Ciechanów

Eugeniusz Olszewski

Załącznik do uchwały Nr LXVI/ 386 /24

Rady Gminy Ciechanów

z dnia 31 stycznia 2024 r.

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA LATA 2024-2026

I. Wprowadzenie

§ 1.

Program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na lata 2024-2026 jest wynikiem obowiązków nałożonych na jednostki samorządu terytorialnego (JST) ustawą z 17 grudnia 2021 roku o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 poz. 1718). Program stanowi kontynuację Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w 2023 roku oraz analogicznych programów wcześniejszych. Program zakłada realizację celów i działań w perspektywie 3-letniej, które są zgodne zarówno z kierunkami zawartymi w ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151), jak i z kierunkami zawartymi w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 172). Ustawy te nakładają na gminę prowadzenie działań w obszarze profilaktyki, przeciwdziałania uzależnieniom oraz integracji społecznej osób uzależnionych czyniąc je zadaniami własnymi gminy, a wspomniana wcześniej nowelizacja określa obowiązek uchwalenia programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. Znaczenie przeciwdziałania uzależnieniom podkreśla fakt, że profilaktyka uzależnień (w tym uzależnienia od alkoholu, narkotyków oraz uzależnień behawioralnych) jest jednym z celów operacyjnych Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025. W dokumencie tym, jako realizatorów działań, wskazano także gminy – dotyczy to wszystkich działań w ramach zintegrowanego przeciwdziałania uzależnieniom, w tym od alkoholu oraz zadań na rzecz „ograniczania stosowania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP” w ramach przeciwdziałania uzależnieniom od narkotyków. Przeprowadzone ewaluacje poprzednich programów wskazują na zasadność kontynuacji działań w tym obszarze z rekomendacją wprowadzenia niezbędnych modyfikacji. Na te potrzeby odpowiada niniejszy Program na terenie gminy Ciechanów.

Program nawiązuje w swoich założeniach i jest zgodny z celami i obszarami priorytetowymi Strategii rozwiązywania problemów społecznych Gminy Ciechanów na lata 2024-2030. Do opracowania powyższego Programu posłużyła Diagnoza Problemów Społecznych w Gminie Ciechanów sporządzona w okresie X-XII 2023r. na podstawie badania przeprowadzonego wśród dorosłych mieszkańców gminy oraz uczniów szkół podstawowych. Diagnoza objęła problematykę w obszarach uzależnień chemicznych, behawioralnych oraz przemocy.

Dokument ten pomógł wytyczyć główne założenia i działania konieczne do podjęcia w celu ograniczenia szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego, wynikających z używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych przez dorosłą populację gminy Ciechanów oraz eliminujące ryzykowne zachowania dzieci i młodzieży.

Gmina Ciechanów w ramach zadań własnych związanych z profilaktyką uzależnień będzie prowadziła działania polegające na:

1. Zwiększeniu dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków, internetu, mediów społecznościowych, hazardu i innych.

2. Udzielaniu rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, narkotykowe i inne uzależnienia pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową.

3. Prowadzeniu profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym dla dzieci, młodzieży i rodziców, w tym działań socjoterapeutycznych, zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów.

4. Prowadzeniu badań dotyczących używania substancji psychoaktywnych przez młodzież oraz ewaluacji programów profilaktycznych.

5. Edukacji publicznej w zakresie profilaktyki uzależnień.

6. Ograniczeniu spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży oraz budowaniu wsparcia i terapii dla dzieci ze Spektrum Płodowych Zaburzeń Alkoholowych (FASD) i ich rodziców/opiekunów.

7. Przeciwdziałaniu uzależnieniom behawioralnym.

8. Ograniczeniu populacji osób pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie.

9. Wspomaganiu działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych, narkotykowych i innych uzależnień.

10. Opłacanie działań ze środków pochodzących ze sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml.

11. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dot. reklamy napojów alkoholowych i zasad ich sprzedaży, określonych w art. 131 i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

12. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest uchwalany przez Radę Gminy Ciechanów.

13. Program będzie finansowany z wpływów uzyskanych za wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Wymienione środki finansowe nie mogą być wykorzystane na inne cele.

II. Założenia programu.

§ 2.

1. Realizacja gminnego programu ma na celu stworzenie spójnego systemu działań na terenie gminy Ciechanów na rzecz :

- 1) zmniejszenie ilości i częstotliwości picia alkoholi przez młodzież;
- 2) podwyższenie wieku inicjacji alkoholowej;
- 3) zwiększenie odsetka abstynentów wśród młodzieży;
- 4) zapobieganie powstawaniu i usuwanie następstw nadużywania alkoholu;
- 5) przeciwdziałanie narkomanii i innym środkom uzależniającym;
- 6) rozwijanie zainteresowań, proponowanie alternatywnych form spędzenia wolnego czasu celem ograniczenia uzależnień konsumentów mediów wirtualnej rzeczywistości i innych zaburzonych relacji z otoczeniem i niebezpieczeństwem w sieci.
- 7) rozwijanie umiejętności w dokonywaniu życiowych wyborów, selekcji właściwych wartości, kształtowania prawidłowej hierarchii wartości i dbania o swoją przyszłość szczególnie wśród dzieci i młodzieży,
- 8) oddziaływanie gminnego programu na całe społeczeństwo gminne: osoby nie pijące alkoholu, osoby spożywające alkohol, ale przede wszystkim te, które z racji wieku dopiero zaczynają inicjować swoje doświadczenia z alkoholem, narkotykami i innymi środkami odurzającymi, uzależnione od hazardu, komputera, internetu, telefonu komórkowego itp.

III. Cele gminnego programu.

§ 3.

1. Kształtowanie i promowanie postaw społecznych, właściwych z punktu widzenia profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii i innych środków uzależniających.

2. Zmniejszenie popytu na wyroby alkoholowe oraz zmiany struktury ich spożycia.

3. Zmniejszenie ilości alkoholu spożywanego przez młodzież oraz opóźnienie momentu inicjacji alkoholowej.
4. Zmniejszenie ilości nowych przypadków uzależnienia.
5. Zmniejszenie śmiertelności i degradacji psychofizycznej osób uzależnionych.
6. Zmniejszenie dolegliwości alkoholowych, zaburzeń życia rodzinnego, a szczególnie przemocy domowej.
7. Zmniejszenie udziału osób nietrzeźwych wśród przyczyn naruszania prawa i porządku publicznego.
8. Zmniejszenie rozmiarów naruszeń prawa na rynku alkoholowym.
9. Tworzenie bazy materialnej, organizacyjnej i merytorycznej dla realizacji programu.

IV. Planowana realizacja celów.

§ 4.

Wymienione cele będą realizowane poprzez :

- 1) zapewnienie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem :
 - a) prowadzenie punktu konsultacyjno-informacyjnego dla osób uzależnionych i członków ich rodzin w Urzędzie Gminy,
 - b) współpraca z punktem konsultacyjnym dla osób z problemem narkomanii przy ul. Powstańców Wielkopolskich 1 a, Poradnią Terapii Uzależnień przy Specjalistycznym Szpitalu Wojewódzkim w Ciechanowie, ul. Powstańców Wielkopolskich 2 oraz Centrum Psychoterapii i Psychoedukacji TOT w Ciechanowie, ul. Zamkowa 24,
 - c) zakup i przekazanie sprzętu audiowizualnego dla Poradni Leczenia Uzależnień przy Specjalistycznym Szpitalu Wojewódzkim w Ciechanowie,
- 2) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii, uzależnień behawioralnych w szczególności w ramach kampanii ogólnopolskiej z programem dla dzieci, młodzieży i rodziców : „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, „Narkotyki? To mnie nie kręci!”, „Przemoc boli” , „Widzę, Słyszę , Reaguję”, „Czy wiesz , co pijesz?”, „Rodzina na tak”, „SMART – to znaczy mądrze”:
 - a) organizowanie i finansowanie we wszystkich szkołach na terenie gminy profesjonalnych oddziaływań profilaktycznych z materiałów ww. kampanii wspomaganych odpowiednio dobranymi konkursami tematycznymi , scenariuszami zajęć oraz spektaklami edukacyjnymi oferowanymi przez teatry objazdowe z ich omówieniem,
 - b) organizowanie środowiskowych imprez okolicznościowych czy imprez sportowych dla dzieci i młodzieży z tematyką propagowania zdrowego stylu życia i zabawy, bez alkoholu, narkotyków, napojów energetycznych, agresji i przemocy rówieśniczej, jak choinka, piknik rodzinny, mikołajki,
 - c) wprowadzenie do tzw. „zielonej szkoły” organizowanej dla dzieci i młodzieży działań profilaktyczno-informacyjnych z zakresu profilaktyki alkoholowej, środków uzależniają-cych, przeciwdziałania przemocy i agresji, celem uczenia trzeźwego i bezpiecznego odpoczynku i promowania zdrowego stylu życia czy alternatywnych sposobów spędzenia czasu wolnego,
 - d) prenumerata fachowych czasopism /Remedium/ dla nauczycieli pracujących w świetlicach socjoterapeutycznych oraz zakup wydawnictw i kaset do prowadzenia zajęć szkolnych z zakresu profilaktyki alkoholowej, narkomanii, przemocy rówieśniczej, rozładowania agresji i innych źródeł problemów współczesnej młodzieży,
 - e) utrzymanie oraz wspieranie merytoryczne szkolnych świetlic socjoterapeutycznych w Chotumiu, Goryszach i Gumowie, w których odpowiednie wsparcie znajdują dzieci z rodzin z problemem alkoholowym, przemocy w rodzinie czy innymi zaburzeniami,

- f) prowadzenie dożywiania dzieci uczestniczących w programach socjoterapeutycznych, w ramach uczenia zaspokajania potrzeb życiowych,
- g) zorganizowanie kolonii socjoterapeutyczno-korygujących dla 30 dzieci z rodzin z problemem alkoholowym, przemocą w rodzinie czy innymi zaburzeniami, z dopłatą od rodziców za każde dziecko w wysokości 100 zł.
- 3) wspomaganie i koordynację działalności podmiotów i osób na rzecz rozwiązywania problemów związanych z uzależnieniem od alkoholu, narkotyków, uzależnień behawioralnych:
- a) organizowanie szkoleń i wspieranie kształcenia w dziedzinie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii, innych środków uzależniających i przemocy domowej dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii, nauczycieli świetlic socjoterapeutycznych, funkcjonariuszy Policji, radnych czy innych osób działających na rzecz społeczności lokalnej,
- b) koordynacja pracy właściwych służb (Policja, pomoc społeczna, szkoły, służba zdrowia) w zakresie realizacji profilaktyki alkoholowej i przeciwdziałania narkomanii,
- c) organizowanie środowiskowych imprez rozrywkowych czy imprez sportowych o zasięgu lokalnym dla dzieci i młodzieży z realizacją programu profilaktycznego;
- 4) działania na rzecz ograniczenia dostępności oraz zmiany struktury spożycia alkoholu:
- a) prowadzenie kontroli przestrzegania zasad obrotu napojami alkoholowymi przez zespół co najmniej dwóch członków GKRPA, najlepiej przy udziale funkcjonariusza Policji,
- b) podejmowanie interwencji w przypadku naruszenia przepisów dotyczących :
- zakazu promocji i reklamy napojów alkoholowych kierowanej do małoletnich,
 - sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom, których zachowanie wskazuje na stan nietrzeźwości,
 - sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom małoletnim,
 - sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na kredyt i pod zastaw,
 - sprzedaży i podawania napojów alkoholowych z nielegalnego źródła pochodzenia.
- c) przestrzegania obowiązującego na terenie gminy limitu punktów sprzedaży i zasad usytuowania punktów sprzedaży napojów alkoholowych o zawartości powyżej 4,5 % alkoholu za wyjątkiem piwa, przy wydawaniu opinii i zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych;
- 5) wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów wynikających z używania alkoholu i narkomanii:
- a) współpraca z instytucjami, organizacjami i podmiotami realizującymi zadania profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych – ze szczególnym uwzględnieniem szkół – w zakresie organizowania alternatywnych możliwości spędzenia wolnego czasu i zajęć promujących zdrowy i bezpieczny styl życia,
- b) dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych dla osób, które aktywnie włączają się w realizację gminnego programu;
- 6) udzielanie pomocy społecznej osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych, dotkniętych ubóstwem, wykluczeniem społecznym i integrowanie ich ze środowiskiem lokalnym przy wykorzystaniu pracy socjalnej:
- a) przyjmowanie zgłoszeń od członków rodziny, nauczycieli, Policji dotyczących osób nadużywających alkoholu, powodujących rozkład życia rodzinnego, demoralizację nieletnich, systematycznie uchylających się od pracy albo zakłócających spokój i porządek publiczny,
- b) prowadzenie postępowania wyjaśniającego i zbieranie dowodów w stosunku do osób nadużywających alkoholu celem kierowania na badania przez biegłego psychologa i psychiatrę w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu,

- c) prowadzenie edukacji społecznej (udzielanie porad, plakaty, ulotki, poradniki) w zakresie dostępności do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem od alkoholu czy narkotyków,
 - d) organizowanie oraz udział w ogólnopolskiej kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł” poprzez propagowanie różnorodnych materiałów edukacyjnych w zakresie wiedzy, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkotyków i innych środków uzależniających wśród społeczeństwa gminy poprzez radnych, sołtysów, kącik w Urzędzie Gminy,
 - e) objęcie pracą socjalną i pomocą społeczną wszystkich środowisk osób uzależnionych i dotkniętych ubóstwem w celu integracji ze środowiskiem i usamodzielnienia,
 - f) systematyczne monitorowanie problematyki uzależnień w społeczności lokalnej;
- 7) realizację zadań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

V. Zadania GKRPAiN.

§ 5.

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii opiniuje i inicjuje zadania realizowane w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, a także przemocy domowej.

2. Do zadań komisji należy:

- 1) przyjmowanie wniosków o wszczęcie postępowania wobec osób nadużywających alkoholu;
- 2) zapoznanie się z dokumentacją, dowodami i wywiadami środowiskowymi w sprawach osób nadużywających alkoholu;
- 3) kierowanie na badanie biegłego psychologa i psychiatry w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazanie rodzaju zakładu leczniczego dla osób, które w związku z nadużywaniem napojów alkoholowych powodują rozkład pożycia rodzinnego, demoralizują małoletnich, systematycznie zakłócają spokój w rodzinie lub porządek publiczny.
- 4) kierowanie do sądu wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązu poddania się leczeniu odwykowemu;
- 5) wybór programu szkoleniowo-profilaktycznego do realizacji dla uczniów szkół podstawowych ;
- 6) opiniowanie oferty na zorganizowanie kolonii socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym, narkotykowym, innymi uzależnieniami czy przemocą domową,
- 7) inicjowanie zadań do programu, opiniowanie projektu Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii oraz sprawozdań z jego realizacji;
- 8) współpraca z Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym w rozwiązywaniu problemów spowodowanych występowaniem przemocy domowej;
- 9) prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz corocznie składanych oświadczeń o wartości sprzedaży napojów alkoholowych.

3. Członkom Komisji przysługuje wynagrodzenie w wysokości 400,00 zł. brutto dla każdego członka komisji za pracę w posiedzeniach plenarnych.

4. Wypłata wynagrodzenia następuje na podstawie zestawień sporządzonych w oparciu o listy obecności, podpisane przez przewodniczącego komisji.

Uzasadnienie

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2024-2026, stanowiący załącznik do niniejszej

uchwały, określa sposób realizacji zadań własnych Gminy Ciechanów, o których mowa w art. 4¹ ust.1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz w art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Gminny Program ma charakter uchwały, wskazującej wysokość i sposób wydatkowania środków finansowych przeznaczonych na jego realizację, które zostały ujęte w budżecie Gminy Ciechanów na rok 2024 (planowane dochody z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w wys. 114 500 zł). Propozycja harmonogramu finansowego na rok 2024 została przedłożona do budżetu Gminy Ciechanów i zatwierdzona przez Radę Gminy. Z uwagi na opracowanie dokumentu programowego w perspektywie 3-letniej co roku harmonogram finansowy GKRPAiN będzie przedstawiany Radzie Gminy Ciechanów w dokumentacji finansowej do gminnego budżetu na każdy rok kalendarzowy.

Ponowne przyjęcie tego dokumentu przez Radę Gminy Ciechanów jest konieczne w związku z art. 21 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r. poz. 1718) i stanowi kontynuację poprzednich programów, a także wprowadza zmianę przepisów i dotyczy możliwości połączenia działań związanych z przeciwdziałaniem uzależnieniom chemicznym (alkohol i narkotyki) oraz rozszerzenia zadań własnych gminy o przeciwdziałanie uzależnieniom behawioralnym.

W związku z powyższym przyjęcie uchwały jest zasadne.